


Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikk		Osztályozás
		Szerző <i>L. G.</i>		Hely
		Cím <i>Budapesti levél.</i>		Idő <i>" 1911 "</i>
Forrás: <i>Pesti napló</i>		Személy		
Bp.	1911	11/19	Helyszám	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)		

910.2

Budapesti levél.

— Az idegenforgalom és az utazás művészete. —

(Saját tudóstónktól.) Szép tanulmányt kellene iratni a budapesti idegen forgalomról, még pedig okvetlenül a rendőrség valamely szakértő tagjával; lehetőleg az idegenek megfigyelésével megbízott detektívek egyikével kellene megírati Senki sem tudja jobban, mint ők, mit jelent az, Budapesten idegennek lenni. Máshol sem valami rózsás az ország nyelvét nem értő, szokásait nem ismerő ember helyzete. Mi történhetik azonban vele? Megcsalják, drágán tizettetik meg vele a kocsi, a szállodát, rossz pénzt nyomnak a markába. Ennyi az egész. Budapestnek nagyon kicsi az idegenforgalma, a másfél szál idegen azonban ezekről a zsebet fenyegető merényletektől épp oly kevésbé van megmentve, mint Velence százezernyi látogatója. Az elmúlt hetekben megérkezett egy bécsi ember a nyugati pályaudvaron. Fiakkerbe ült és a kocsisnak egy szálloda címét mondotta be. A szálloda éppen a pályaudvarral szemben, fél percnyi távolságra van. A fiakkerosnak természetesen egy arcizma sem rándult meg, a lovak közécsapott, behajtott a Lipót-körütra, azután egy mellékutcába és háromnegyed órai kocsisz után letette a bécsit, átvéve tőle a tiz koronát. A tájékozatlan ember becsapásának ez a tipikus esete. Mindenütt előfordul. Kiheverhető. A különleges ajándék, amelylyel Budapest látogatóinak kedveskedik: a rendőrségi vexatura. Szegény derék A z a z i a, a Konstantinápolyból Kairóba és onnan Budapestre vetődött török orvos bizonyára jobban fog emlékezni szép fővárosunkra, mint bármely látogatónk, akit agyonetettünk. Ő, mert tu-

dunk ám mi kedvesek is lenni. Az ügyes idegen, aki címekekkel, rendjelekkel jön nagy hanggal állít be, vállon vereget bennünket, sehol annyi potya jóban nem részesül, mint nálunk. Aki ellenben pusztán saját erszényére támaszkodik, az gyanus, az gondos ellátás helyett, gondos megfigyelésben részesül és a végén a vonattól cipelik a rendőrségre. Hiszen megtörtént ez máshol is. Egy volt magyar képviselő ugyanigy járt Párisban. Azzal a kis különbséggel, hogy azonnal megmondották neki, miért fogták el. Azért, mert szerencsétlenségére egy sikkasztóhoz hasonlított. Mihelyt igazolta magát, a kellemetlen kaland azonnal véget ért. A szegény török doktor azonban hat óra hosszat volt a rendőrség foglya, és hat óráig senki sem tudta megmondani neki, mivel gyanusftják, mi a bűne, mit akarnak tőle. Az arca, az orra, a bajusza, gyanus volt egy budapesti detektívnek. Egy budapesti detektív pedig akkora ur, hogy cselekedeteiről, rendeleteiről senkinek a világon nem tartozik számot adni. Hat óráig tartott, míg a meghurcolt emberről kiderítették, hogy semmiféle bűnnel még csak gyanusítani se lehet. Ki kárpótolja az elszenvedett órákért? Senki. Ha anyagi vesztesége van a képtelen rendőri baklövés miatt, ki fizeti meg a kárát? Senki. A felelősséget az ilyen barbár intézkedésekért ki vállalja és ki ad elégtételt nekünk, magyaroknak, a kikről ilyen esetek révén természetesen a legrosszabb hírek terjednek el? Senki és ujra senki. A legigazságtalanabb pedig az volna ha a nyolc halkézzel ellátott detektívet csapnák el a török doktor miatt. Nem ő hibás, hanem a rendszer, amelyen sokkal inkább változtathat a

rendőrség feje, semmint egy szegény kis detektívje. Ha már fejeknek kell áldozatul, kiengesztelésül hullaniok, minek a farkánál kezdeni?

Az idegenforgalomhoz a rendőrségen kívül a vasutaknak is van némi közük. Ezeknek is inkább a külföldön, mint Magyarországon. Magyarországnak jó és gyors vasuti összeköttetése egyedül Béccsel van. A londoni, párisi express-vonat számára Budapest jelentéktelen pont és ezek a vonatok még mindig a leghetetlenebb időben érintik Magyarországot, úgy, hogy senkinek a világon eszébe nem juthat itt kiszállani. A belföldön a közlekedés az utolsó tiz-tizenöt évben szinte semmit nem haladt. Bizonyos vonalakon a gyorsvonatok ma lassabban járnak, mint öt éve és valahányszor egy jelentékenyebb összeköttetés hiányzik, utána mindig a legfájdalmasabb jajkiáltás hangzik fel. Most a budapest—berlini összeköttetést „javították” meg olyanformán, hogy az utazás semmivel nem lett rövidebb, ellenben a megérkezés Budapestre és az elutazás az új menetrend szerint sokkal alkalmatlanabb időben fog történni, mint eddig. Ma a berlini utas reggel kilenc óra tájban érkezik meg és este hétkor indulhat vissza. Az utra könnyen rászánhatja magát, mert ha nagyon kevés az ideje, mintegy negyvenkét óra alatt megjárhatta Budapestet. Ezentul délben egy órakor ér ide a berlini vonat, délután háromkor indul innen, tehát az elutazást másnapra kell fordítani: a legrövidebb forduló körülbelül hatvan órát vesz igénybe. A közlekedésnek minden ilyen romlása jelentékeny százalék utas elmaradását jelent és okoz egyéb károkat is. Budapesten és Fiumén át vezet a legolcsóbb ut Olaszországba.

Megfelelő reklámmal ezt a körülményt pompásan kilehetne használni. Ma azonban csatlakozása az észak felől Németországból jövő utasnak nincs, nincs tehát nemzetközi utazóközön-ségünk sem Fiume felé, holott az ausztriai ut talán háromszor, de legalább kétszer olyan drága, mint a Magyarországon keresztül vezető, de kétszer annyi ideig tartó utazás. Az új menetrend ezen a bajon nem segít. Üdvözöljük mégis, mint hathatós intézkedést a török doktorhoz hasonló kellemetlen idegenek elriasztására.

*

Vasuton, rendőrségen, ime, mindenütt kissé ridegen bánunk ami látogatóinkkal. Holott köztünk számos olyan ember él, aki kitünően érti az utazás művészetét. Itt van például ez az Apponyi. Amit most Amerikában végez, az a teteje az utazással egybekötött leleményességnek, a furfangnak. Tegnap New-Yorkban beszédet mondott és ma egy hatalmas könyomatos ujság-lepedőn itt van előttünk az egész békeáradozás, szó szerint, magyar fordításban. Az avatatlanok összecsapták a kezüket: szent isten, mennyi pénzbe kerülhetett az a több ezer szavas kábel-távirat, a mely azt a beszédet hozta. Mi nem csapjuk össze a kezünket. Nem. Mi tudjuk, hogy New-Yorkban nem vették fel a hőmpölygő szóáradatot. Ez itthon maradt szépen és nem is egyedül maradt itthon, hanem az összes többi, Amerikában elmondandó és esetleg rögtönzés gyanánt beadandó beszéd szövegével együtt. És az ügyes, a ravasz utazónak, a kitünő államférfiúnak csak ennyit kellett kábeleznie:

Első szám mehet.

A buzgó laptudósító erre hozta az első számu rögtönzést és hozni fogja a második, a tizedik, az ötvenedik számút. Hiszen ötven beszéden alul csak nem adja Apponyi? A beszédek esetleg nem egészen úgy hangzanak el. A kábeles utasítások azok nagyon pontosan fognak megérkezni. Mert ez a fő. Nem a beszéd, nem a hatás, legkevésbé a tartalom: az, hogy irjanak róla, irjanak a végkimerülésig.